

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o podpore včasnej demonštrácie udržateľnej výroby energie z fosílnych palív“

KOM(2008) 13 v konečnom znení

(2009/C 77/13)

Európska komisia sa 23. januára 2008 rozhodla podľa článku 262 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom:

„Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o podpore včasnej demonštrácie udržateľnej výroby energie z fosílnych palív“

Odborná sekcia pre dopravu, energetiku, infraštruktúru a informačnú spoločnosť, ktorá bola poverená prípravou návrhu stanoviska výboru v danej veci, prijala svoje stanovisko 16. júla 2008. Spravodajcom bol pán SIMONS.

Európsky hospodársky a sociálny výbor prijal na svojom 447. plenárnom zasadnutí 17. a 18. septembra 2008 (schôdza zo 17. septembra) 143 hlasmi za, pričom 3 členovia hlasovali proti a 5 sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Závbery

1.1 EHSV podporuje navrhované mechanizmy na propagáciu demonštrácie zachytávania a ukladania oxidu uhličitého (CCS) v elektrárnach, ako o ňom hovorí oznámenie Komisie, obavy však vyvoláva nedostatok finančných kapacít a nestanovené strednodobé (roky 2010 – 2020) a dlhodobé možnosti financovania (po roku 2020).

1.2 Bolo by treba zabezpečiť, aby sa nedostatočná kapacita financovania Komisiou mohla čiastočne kompenzovať príjmami z európskeho systému obchodovania s emisnými kvótami (ETS), napríklad z pridelovania emisných kvót formou aukcie odvetviu výroby elektrickej energie po roku 2013. Je dôležité poznamenať, že zatiaľ nebol na úrovni EÚ navrhnutý žiadny špecifický systém financovania s potrebnými zárukami.

1.3 Dôležité je, aby najneskôr do konca roku 2009 boli finančné podmienky jasné a zavedené. Iba tak sa zabezpečí finančný základ na to, aby sa mohli začať pripravovať rozsiahle demonštračné zariadenia CCS, ktoré majú byť v prevádzke v roku 2015.

1.4 Príjmy z ETS by sa od roku 2013 mali zhromažďovať na národnej úrovni ako súčasť uplatňovania revidovanej smernice o ETS.

1.5 Myšlienka Komisie umožniť členským štátom využiť 20 % celkových príjmov z aukcií v rámci ETS na opatrenia podporujúce znižovanie emisií CO₂ je úplne nedostatočná a je premeškanou príležitosťou na financovanie. Na členské štáty by sa malo naliehať, aby urobili zásadný prevrat vo svojom postavení pri príjmoch z ETS, venovali všetky príjmy z ETS do technológií

s nízkymi a nulovými emisiami CO₂, a špeciálne sa venovali CCS. Takto by sa mohli získať miliardy eur, ktoré Komisia v súčasnosti chýbajú a ktoré sú potrebné na podporu skorej demonštrácie CCS vo veľkom rozsahu.

1.6 Komisia by mala vypracovať plán, ktorý určí organizáciu a úlohu Európskej priemyselnej iniciatívy a zabezpečí, že bude dopĺňať iniciatívy, akými sú programy podporované v rámci siedmeho rámcového programu, Európskej technologickej platformy pre elektrárne na fosílnych palivách s nulovými emisiami a európskeho strategického programu, ale že sa s nimi nebude prelínať.

1.7 EHSV súhlasí s potrebou spoločnej európskej infraštruktúry na dopravu a ukladanie CO₂. Celoeurópska sústava dopravy je potrebná na prepojenie členských štátov, ktoré samé nemusia byť schopné vytvoriť národné úložiská.

1.8 Kvôli dôležitosti dopravy ako základného prvku pri vytváraní rozsiahlej infraštruktúry CCS by sa mohla začať používať skratka CCTS (Carbon Capture Transport and Storage), ktorá teda zahŕňa aj dopravu.

2. Súvislosti ⁽¹⁾

2.1 Vývoj celého hodnotového reťazca CCS, ktorý pozostáva zo zachytávania, dopravy a ukladania CO₂, je zatiaľ v ranej, čiastočne ešte prieskumnej fáze. Naproti tomu postupne stúpa miera účinnosti konvenčnej elektrárrenskej techniky. Vzhľadom na naliehajúcu a veľkú potrebu nahrádzať v Európe v najbližších desaťročiach elektrárenské kapacity, EHSV žiada, aby sa uplatnil

⁽¹⁾ Pozri stanovisko na tému Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o geologickom ukladaní oxidu uhličitého, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice Rady 85/337/EHS, 96/61/ES, smernice 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES a nariadenie (ES) č. 1013/2006, KOM(2008) 18 v konečnom znení – 2008/0015 (COD), CESE 1203/2008 (NAT/401), bod 4.

pragmatický prístup, pri ktorom sa budú súbežne vyvíjať a využívať obidve technológie. Kým rozvoj vyššej účinnosti môže byť naďalej vo veľkej miere poháňaný trhom, technológie CCS (elektrárne aj infraštruktúra) si v demonštračnej fáze a pri uvádzaní na trh vyžadujú doplnujúcu podporu.

2.2 Technológia CCS sa vyvíja v dvoch líniách: ako integrovaná elektrárnska technológia, pri ktorej sa CO₂ odlučuje pred procesom spaľovania a ako technológia zachytávania po spaľovaní, pri ktorej sa CO₂ odlučuje zo spalín (tzv. vymývanie CO₂). Druhá metóda bude po jej ďalšom vývoji vhodná na využívanie vo vysoko účinných nových elektrárňach, ktoré sú v súčasnosti vo výstavbe, pokiaľ sa už pri ich projektovaní s takouto prípravou na zachytávanie počíta. Obidve vývojové línie majú spoločné to, že zachytený CO₂ sa z elektrárne musí odvádzať do vhodného úložiska.

2.3 Z hľadiska spoločenskej a politickej akceptácie CCS je rozhodujúca otázka bezpečného a dlhodobého uloženia CO₂. Pri konečnej analýze je tento aspekt hlavnou ekologickou otázkou spojenou s touto technológiou ako takou⁽²⁾.

2.4 Na stretnutí 9. júna 2008 v japonskom Aomori sa skupina ôsmich priemyselne vyspelých krajín (G8) dohodla na spustení 20 veľkých projektov demonstrácie zachytávania a ukladania oxidu uhličitého (CCS) do roku 2010 s výhľadom podporovať rozvoj tejto technológie a znižovanie nákladov na veľké rozšírenie CCS od roku 2020.

2.5 Stretnutia G8 sa zúčastnili zástupcovia zo Spojeného kráľovstva, Kanady, Talianska, Japonska, Francúzska, Nemecka, Ruska, Spojených štátov amerických, Číny, Indie a Južnej Kórey.

2.6 Na podporu záväzku G8 v oblasti CCS sa Ministerstvo energetiky USA zaviazalo poskytnúť v rámci programu FutureGen financovanie na začlenenie technológie CCS do komerčne využívanej technológie integrovaného splynovania uhlia v kombinovanom cykle (IGCC) alebo do iných pokrokových nízkoeemisných technológií v uhoľných elektrárňach. USA financujú aj sedem regionálnych partnerstiev na sekvenciáciu oxidu uhličitého na demonstráciu účinnosti rozsiahleho dlhodobého ukladania oxidu uhličitého do podzemia.

2.7 Vyhlásenie G8 o CCS je v súlade s odporúčaním Medzinárodnej energetickej agentúry (IEA) využívať technológiu CCS ako súčasť balíka riešení na zmenšenie emisií skleníkových plynov do roku 2050 o polovicu.

3. Zhrnutie oznámenia Komisie

3.1 Technológie na zachytávanie a ukladanie CO₂ (CCS) predstavujú rozhodujúci prvok v súbore existujúcich a novo-

⁽²⁾ Pozri najmä správu IEA, štúdiu ICCS: Energy System analysis of CCS technology; Primes model scenarios a body 5.3.2, 5.15.1 a 5.15.2 stanoviska na tému Geologické ukladanie oxidu uhličitého, CESE 1203/2008 (NAT/401), v ktorých sa hovorí o povinnostiach, bezpečnosti a únikoch v súvislosti s CCS.

vznikajúcich technológií s potenciálom dosiahnuť zníženie emisií CO₂ potrebné na plnenie cieľov po roku 2020⁽³⁾.

3.2 Rozsiahle uplatňovanie CCS v elektrárňach môže byť komerčne uskutočniteľné do 10 – 15 rokov, čo do roku 2020 alebo krátko po ňom umožní, aby CCS zaujalo pevné miesto v systéme obchodovania s emisnými kvótami (ETS) ako kľúčový nástroj na znižovanie emisií CO₂ z fosílnych palív pri výrobe elektrickej energie.

3.3 K tomu však nedôjde, ak sa okamžite nezačne s potrebnými prípravnými krokmi. Včasná demonstrácia je potrebná najmä z hľadiska technológií CSC, ktoré sú už vyvinuté a používané v iných aplikáciách, aby mohli byť primerane prispôbené na rozsiahle uplatňovanie pri výrobe elektrickej energie.

3.4 Európska rada v marci 2007 schválila a v marci 2008 opätovne pripomenula zámer Komisie podporovať vybudovanie a prevádzku až 12 elektrární do roku 2015, ktoré by demonštrovali trvalo udržateľné technológie spaľovania fosílnych palív v komerčnej výrobe elektrickej energie.

3.5 V tomto oznámení dopĺňajúcom návrh smernice Komisie o geologickom ukladaní oxidu uhličitého, ktoré vytvára právny rámec pre CCS v EÚ, sa nadväzuje na úsilie vynakladané v súvislosti s CCS, pričom jeho cieľom je vytvorenie štruktúry na koordinovanie a účinnú podporu rozsiahlej demonstrácie CCS a podmienok na odvážne priemyselné investície vo viacerých elektrárňach.

3.6 Je nevyhnutné, aby sa európske snahy v oblasti demonstrácie CCS v rámci integrovaného politického rámca vrátane cieľených snáh v oblasti výskumu a vývoja, povedomia verejnosti a schvaľovacích opatrení začali čo najskôr. Časový odklad demonstrácie o 7 rokov vedúci k rovnakému odkladu celosvetového zavádzania CCS by podľa Európskej komisie mohol znamenať viac ako 90 Gt emisií CO₂, ktoré sa do roku 2050 uvoľnia na celom svete, ale ktorým je možné predísť⁽⁴⁾, pričom toto množstvo zodpovedá množstvu súčasných celkových emisií CO₂ v EÚ uvoľnenému počas 20 rokov.

3.7 Jednoznačné a rozhodujúce záväzky európskeho priemyslu sprevádzané stimulmi a zárukami Komisie sú neodmysliteľné, ak sa príspevky majú platiť z verejných zdrojov. Najmä tie členské štáty, ktoré sa pri svojej budúcej kombinácii energetických zdrojov spoliehajú na uhlie, by mali implementovať podporné opatrenia zamerané na včasnú demonstráciu CCS.

⁽³⁾ Zatiaľ čo zlepšenia v súvislosti s účinnosťou spaľovania budú nevyhnutné, samy o sebe nebudú znamenať potrebné zníženie emisií CO₂,
⁽⁴⁾ IAES.

3.8 Spomínajú sa dva hlavné druhy prekážok:

- legislatívne a bezpečnostné prekážky, ktoré sa dajú prekonať včas a bez podstatných nákladov navyše. Akonáhle regulačný rámec zabezpečí zmiernenie rizika, môžu sa riešiť právne prekážky.
- Hospodárske prekážky: náklady na CCS sa odhadujú na približne 35 EUR na tonu CO₂ v roku 2020 a predpokladá sa, že ich možno ľahko pokryť hodnotou emisných kvót.

V dokumente Komisie sa tvrdí, že je príležitosť prevziať prvenstvo v oblasti medzinárodných predpisov.

3.9 Navrhovaná Európska priemyselná iniciatíva by mala spojiť úsilie iniciátorov do siete demonštračných projektov. Mala by pomáhať pri výmene skúseností a informácií, zvýšiť povedomie verejnosti a byť východiskom pre politiku umožňujúcu úplný hodnotový reťazec CCS. Okrem toho sa očakáva, že navrhovaná Európska priemyselná iniciatíva bude pomáhať pri získavaní národného a medzinárodného financovania.

3.10 Komisia konštatuje, že môže poskytnúť iba minimálnu podporu a preto sa zameriava na stimuláciu financovania samotnými iniciátormi a verejného financovania národnými vládami a medzinárodnými mimovládnyimi organizáciami.

3.11 Počíta sa s tromi činnosťami:

- mobilizácia iniciátorov v priemysle prostriedkami zo strategického programu
- ochota Komisie dovoliť od prípadu k prípadu využitie štátnej pomoci a iných preferenčných opatrení členských štátov
- mobilizácia financovania na úrovni EÚ: špecifická iniciatíva Komisie spolu s EIB na rozvoj nástrojov financovania a rozloženia rizík.

Okrem toho sa zdôrazňuje, že čím dlhšie bude priemysel odkladať využívanie technológií CCS, tým väčší budú tvorcovia politiky nútení zvažovať povinné opatrenia.

3.12 EHSV súhlasí s potrebou spoločnej európskej infraštruktúry na dopravu a ukládanie CO₂. Plánuje sa revízia usmernení TEN-E so zahrnutím CCS.

4. Kontext žiadosti Európskej komisie

4.1 Ako následok rozhodnutí Rady zo zasadnutia v marci 2007 týkajúcich sa ochrany klímy a istoty energetického zásobovania navrhla Komisia formou samostatných dokumentov celý rad opatrení na dosiahnutie cieľov sformulovaných

v uzneseniach Rady. Ťažiskom opatrení je energetická účinnosť, rozšírenie obnoviteľných zdrojov energie, ako aj vývoj a uplatňovanie zodpovedajúcich inovačných technológií. Výbor už vypracoval príslušné stanovisko ku každému opatreniu ⁽⁵⁾.

4.2 V rámci toho zohrávajú dôležitú úlohu aj postupy, ktorými sa majú trvalo znížiť emisie skleníkových plynov vznikajúce pri využívaní fosílnych palív. Týmto postupmi sa zaoberá predkladané stanovisko.

4.3 Predkladané stanovisko súvisí s iným stanoviskom výboru ⁽⁶⁾ o tej istej technológii, ktoré sa venuje návrhu Komisie na smernicu o geologickom ukladaní oxidu uhličitého.

5. Všeobecné pripomienky

5.1 Vo svojom oznámení Komisia opakovane zdôrazňuje, že ak jej plány majú mať úspech, je rozhodujúce v rannom štádiu demonštrovať jednak, že európsky systém obchodovania s emisnými kvótami ETS bude zohrávať kľúčovú úlohu a jednak, že je priestor na získanie „skutočných obchodných výhod“. Je naozaj sľubné, že ETS prinesie skutočné obchodné výhody iniciátorom, tieto výhody sa však dostavia príliš neskoro, ak Komisia do konca roku 2009 nepripraví jasný a konečný základný súbor pravidiel systému obchodovania s emisnými kvótami po roku 2012.

Do konca roku 2009 bude priemysel potrebovať solídny základ na rozhodovanie o investíciách potrebných na včasné začatie fázy konštrukcie a projektovania pre prvé zariadenia CCS, ktoré majú byť v prevádzke v roku 2015. Tento aspekt sa dostatočne nezdôrazňuje, hlavne vzhľadom na súčasnú nejednoznačnosť okolo ETS, a kvôli nekonkrétnym požiadavkám Komisie voči priemyslu a národným vládam zostáva problematika financovania visieť vo vzduchu.

5.2 ETS skutočne predstavuje dôležitý trh s kvótami na emisie oxidu uhličitého, ktorý sa môže ukázať ako veľmi efektívny, ale iba v prípade, že systém bude prísne zameraný na stanovenie takej ceny emisných kvót, ktorá viac než len pokryje náklady opatrení spôsobené znižovaním emisií oxidu uhličitého. Ak Komisia nepripraví jasné podmienky, pokiaľ ide o pravidlá a rozsah aukcií a primerané využívanie takto získaných príjmov, a ak nebude plniť úlohu dohľadu, potenciálni investori budú mať kvôli priveľkej neistote tendenciu pridržovať sa vyčkávacej taktiky.

⁽⁵⁾ NAT/399, NAT/400, NAT/401 a TEN/334, TEN/338, TEN/341.

⁽⁶⁾ Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o geologickom ukladaní oxidu uhličitého, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice Rady 85/337/EHS, 96/61/ES, smernice 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES a nariadenie (ES) č. 1013/2006, KOM(2008) 18 v konečnom znení – 2008/0015 (COD), CESE 1203/2008 (NAT/401).

5.3 Spoločná európska infraštruktúra na dopravu a ukladanie CO₂ je skutočne niečo, čo by jednoznačne uľahčilo rozsiahle používanie CCS v celej Európe. Niektoré členské štáty nemusia byť samé schopné vytvoriť národné úložiská (7). Ak je to možné, mala by sa využívať existujúca infraštruktúra, ktorá sa prestala používať, alebo nové zariadenia začlenené do inej infraštruktúry. Kvôli dôležitosti dopravy by EHSV dokonca navrhol, aby sa začala používať skratka CCTS (Carbon Capture, Transport and Storage), ktorá výslovne zahŕňa aj dopravu, aj keď je skratka CCS už medzinárodne známa a uznávaná.

5.4 Pokiaľ ide o financovanie CCS, Komisia uvalila na národné orgány značnú záťaž, keďže nie je priestor na podstatný príspevok zo súčasného rozpočtu Komisie. Ak vezmeme do úvahy, že diskutovaná téma je pre EÚ dôležitou problematikou a vzhľadom na potrebu dohľadu na úrovni EÚ, aby sa zabezpečil úspech demonštračných projektov, Komisia by sa mala oveľa viac podieľať na financovaní projektov CCS, než plánuje v súčasnosti, aj s príspevkami jednotlivých členských štátov tam, kde je to potrebné (8).

5.4.1 Pridelovanie emisných kvót formou dražby v ETS prináša príležitosť na riešenie problematiky nedostatočného financovania Komisiou. V súčasnosti sa iba 20 % príjmov venuje na podporu technológií s nízkymi emisiami oxidu uhličitého. Na členské štáty by sa malo naliehať, aby urobili zásadný prevrat vo svojom postavení pri príjmoch z ETS, venovali všetky príjmy z ETS do technológií s nízkymi a nulovými emisiami CO₂ a špeciálne sa venovali CCS (9). Takto by sa mohli získať miliardy eur, ktoré Komisii v súčasnosti chýbajú a ktoré sú potrebné na podporu skoršej demonštrácie CCS vo veľkom rozsahu.

5.4.2 Výbor okrem toho už navrhol, aby sa rozpočet na energetiku v rámci siedmeho rámcového programu (7. RP) značne zvýšil, a to o 15 %, čoho výsledkom by bolo 2 – 3 % zvýšenie HDP investovaného do výskumu a vývoja. Takýmto spôsobom by sa prostredníctvom 7. RP mohlo skutočne prispieť k podpore demonštrácie CCS.

5.4.3 V rámci 7. RP sa podporuje niekoľko ďalších opatrení, ktoré takisto môžu prispieť k príprave demonštračných projektov v širokom rozsahu. Rozličné opatrenia by mali byť jasne prepojené s navrhovaným mechanizmom podpory demonštračných činností.

(7) Pozri štúdiu spomenutú v poznámke pod čiarou č. 2 s príslušnými pripojenými mapami.

(8) Sú však aj iné návrhy, ako sa dostať z mŕtveho bodu pri financovaní: pozri článok www.EurActive.com zo stredy 27. februára 2008 „Financing woes plague EU Climate technologies“

(9) V Európskom parlamente sa diskutuje o pridelení 60 až 500 miliónov eur z príjmov z ETS na rozsiahle komerčné projekty na demonštráciu CCS [a to prispôbením návrhu smernice, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2003/87/ES s cieľom zlepšiť a rozšíriť systém Spoločenstva na obchodovanie s emisnými kvótami skleníkových plynov, KOM(2008) 16 v konečnom znení].

5.5 Nespomína sa, ako je Európska priemyselná iniciatíva previazaná s celým radom iných opatrení a iniciatív, do ktorých sa Komisia zapája (10). Aby sa zabezpečil integrovaný prístup, je nevyhnutné naznačiť, aké opatrenia sa majú prijať.

5.6 Očakáva sa, že vývoj a uplatňovanie technológií CCS bude mať podstatný kladný účinok na zamestnanosť v Európe. Niektorí veľkí dodávatelia zariadení CCS a dopravnej infraštruktúry majú sídlo v Európe. Vyvíjajú a pri celosvetovom zavádzaní CCS budú aj predávať a inštalovať napríklad zariadenia a potrubné rozvody. Európa má v oblasti CCS celosvetovo silné postavenie, ktoré by sa ďalej posilnilo, ak by sa EÚ podarilo v Európe včas a v širokom rozsahu demonštrovať technológie CCS (11).

5.7 Namiesto pojmu „trvalo udržateľné“ fosílna palivá EHSV navrhuje používať slovo „čisté“. Pojem „trvalo udržateľné“ sa hodí skôr na solárnu energiu a energiu z biologických zdrojov než na technológie CCS, ktoré len zaplňajú medzeru využívaním fosílnych palív čistým spôsobom, kým sa nedopracujeme k úplnému prechodu na dodávky energie z trvalo udržateľných zdrojov.

5.8 Pokiaľ ide o uskutočniteľnosť ukladania CO₂, máme v danej oblasti už značné skúsenosti, ako uvádzame v tomto prehľade:

- i) ložiská plynu: overená nepriepustnosť pri zemnom plyne; potenciál zvýšenia ťažby plynu sa musí overiť;
- ii) ložiská ropy: overená nepriepustnosť pri rope; na zvýšenie ťažby ropy sa používa na juhozápade USA od polovice 70. rokov 20. storočia;
- iii) vodonosné vrstvy: veľký potenciál s veľkou neistotou; je potrebné špecifické posúdenie jednotlivých lokalít, veľmi dobré dlhoročné skúsenosti sú s ložiskom Sleipner a slanou vodonosnou vrstvou v lokalite Utsira;
- iv) uhoľné ložiská: zaujímavá alternatíva na zvýšené získavanie metánu z banského plynu vháňaním CO₂, ktoré je však zatiaľ vo fáze výskumu;
- v) dôležitým aspektom rozsiahlych demonštračných projektov bude na základe dôkazov presvedčiť verejnosť o tom, že ukladanie CO₂ o. i. v ložiskách plynu je rovnako bezpečné, ako z tých istých ložísk ťažiť ropu a zemný plyn. EHSV žiada Komisiu, aby prijala potrebné opatrenia na informovanie verejnosti.

(10) V tejto súvislosti môžeme spomenúť napríklad európsky strategický program alebo technologickú platformu pre elektrárne na fosílna palivá s nulovými emisiami.

(11) Pozri správu IEA.

6. Konkrétne pripomienky

6.1 EHSV je schopný podporiť mechanizmus propagácie demonštrovania CCS v elektrárnach uvedený v návrhu oznámenia Komisie, chcel by však uskutočniť niekoľko pozorovaní.

6.1.1 Komisia by mala mať stratégiu, ktorá zabezpečí, že Európska priemyselná iniciatíva sa nebude prekryvať s európskym strategickým programom a Európskou technologickou platformou pre elektrárne na fosílné palivá s nulovými emisiami. Tieto činnosti by sa mali riadne koordinovať a vzájomne dopĺňať.

6.1.2 Vo svojom oznámení Komisia hovorí o rozšírení Európskej priemyselnej iniciatívy nad rámec pôsobnosti siete projektov. Cieľ tohto vyhlásenia nie je jasný. Treba takisto zdôrazniť, že ešte treba nájsť požadované zdroje financovania. Aký prínos by malo takéto rozšírenie a ako by súviselo s vyššie uvedenými opatreniami v oblasti CCS?

6.2 EHSV nepodporuje návrh na získavanie finančných prostriedkov na demonštráciu CCS, pretože tento návrh rieši situáciu dostatočne do hĺbky.

6.2.1 Návrh sa prihovára za prístup „od prípadu k prípadu“, podľa ktorého by Komisia pri návrhoch národných iniciatív, ktoré jej budú predložené hodnotila, ktoré formy štátnej pomoci a iné národné opatrenia by boli dovolené. Ak má byť uplatňovanie strategických európskych demonštračných projektov úspešné, Komisia by mala zohrávať ústrednú úlohu pri koordinácii a dohľade. Znamenalo by to, že Komisia by prevzala zodpovednosť za celkové financovanie. Popri príspevku Komisie by financovanie potom mohlo byť navýšené účelovo viazanými príspevkami príslušných členských štátov, ktorým by sa potom takéto financovanie uznalo za povolenú štátnu pomoc. Súčasne by sa aj priemysel mal zaviazat' k financovaniu a implementácii.

6.2.2 Ak by Komisia mala za určitých podmienok zaručiť spolufinancovanie zo strany EÚ v určitom pomere k účelovo viazanému štátnemu príspevku, mohlo by to byť stimulom pre štátne orgány. Vopred určené spolufinancovanie by mohlo odstrániť určitú neistotu v súvislosti s financovaním projektov a mohlo by urýchliť ich vývoj.

6.2.3 Hľadanie financovania demonštračných projektov novými finančnými zdrojmi je samo o sebe príťažlivou myšlienkou. V záverečnom rozbere sa však takýto projekt ukáže ako účinný iba vtedy, ak sú riziká prijateľné a ak je jasné, aká bude v každom jednotlivom prípade návratnosť dodatočných dlhodobých nákladov.

6.3 EHSV ochotne podporuje názor, že začlenenie CCS do ETS prinesie dôležitý stimul rozvoja a uplatňovania rozsiahlych demonštračných projektov v európskych súvislostiach. Vo svojom oznámení Komisia takisto poukazuje na to, že iniciátori musia byť schopní vidieť „skutočné obchodné výhody“.

6.4 Treba však skonštatovať, že ETS by mal byť schopný kompenzovať, alebo viac než len kompenzovať dodatočné náklady vznikajúce v každom jednotlivom prípade. Tak, ako to vyzerá teraz, sa však tento scenár nedá zaručiť z nasledujúcich dôvodov:

- situácia týkajúca sa ETS po roku 2012 zostáva nejasná;
- za predpokladu, že CCS bude začlenené do ETS, zostáva neistota týkajúca sa oceňovania emisných kvót. Hlavnými problémami, o ktoré v tejto súvislosti ide, sú napríklad: charakter, rozsah a načasovanie aukcií na úrovni členských štátov v rámci množstiev za celú EÚ alebo vplyv mechanizmu čistého rozvoja;
- skutočné náklady na CCS po roku 2012 (včasná demonštrácia) a po roku 2020 (komerčné využívanie) budú v značnej miere závisieť od pokroku vo výskume, vývoji a hospodárskom rozvoji (napr. ceny palív a náklady na projektovanie a konštrukciu).

6.5 Systém obchodovania s emisnými kvótami (ETS) poskytuje dôležitý priestor umožňujúci iniciátorom, aby oproti iným zainteresovaným získali skutočné obchodné výhody. Je však potrebná ďalšia práca s ohľadom na pretvorenie ETS na spoľahlivý a dlhodobý trh, ktorý iniciátorom poskytuje konkurenčnú výhodu oproti subjektom vstupujúcim na trh neskôr. Okrem toho by sa malo vynaložiť úsilie o vytvorenie silnejších a podľa možnosti rôznych trhových stimulov.

V Bruseli 17. septembra 2008

predseda

Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru

Dimitris DIMITRIADIS